

Justitiedepartementet
Straffrättsenheten
103 33 Stockholm

Yttrande över slutbetänkandet Ökat skydd mot hedersrelaterad brottslighet (SOU 2018:69)

Dnr JU2018/04195/L5

Statens institutionsstyrelse (SiS) har begränsat sitt yttrande till förslaget om utreseförbud.

SiS lämnar även några synpunkter av mer generell karaktär.

6.5.4 Närmare om utformningen m.m. av utreseförbudet

SiS tillstyrker utredningens förslag om att ett barn ska kunna meddelas en inskränkning av rätten att lämna Sverige om det finns risk för att barnet förs utomlands för att ingå äktenskap eller en äktenskapsliknande förbindelse eller könsstympas. SiS är dock tveksam till att ett sådant utreseförbud ska föras in i lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU). LVU är en skyddslagstiftning som möjliggör vård med tvång i de fall frivillig vård inte går att få till stånd. Syftet med LVU är att samhället ska kunna fullgöra sin skyldighet att tillgodose barns och ungdomars behov av vård och behandling.

Utredningen konstaterar att utreseförbud bör kunna meddelas både när förutsättningarna i 2 eller 3 § LVU är uppfyllda (och sådan vård kan beredas eller redan har beslutats) och när så inte är fallet. Ett utreseförbud kan, som utredningen också konstaterar, inte ses som en vårdåtgärd. Det vore enligt SiS mening, mot den bakgrunden, olyckligt att i lagen införa ytterligare bestämmelser som inte knyter an till vård med stöd av 2 eller 3 § LVU.

För närvarande bereder Socialdepartementet det förslag till ny LVU som Utredningen om tvångsvård för barn och unga lämnade i sitt slutbetänkande (SOU 2015:71). Förslaget

---

Statens institutionsstyrelse

Besök Lindhagensgatan 126
Adress Box 30224
104 25 Stockholm

Telefon 010-453 40 00
Fax 010-453 40 50

E-post registrator@stat-inst.se
Internet www.stat-inst.se

Org-nr 202100-4508

till ny LVU syftar till ett förstärkt barnrättsperspektiv och tydligare krav på vad den unge kan förvänta sig av den vård och de insatser som ges (från processlag till en lag med barnet som rättighetsbärare). SiS anser att frågan om lämpligheten av att införa de föreslagna bestämmelserna i LVU behöver övervägas utifrån intentionerna i det förslaget.

7.4 Myndigheternas samverkan och arbetsmetoder

SiS verkar inom socialtjänstens område och det förekommer inte sällan att barn och ungdomar som blivit utsatta för, eller varit en del av, hedersförtryck placeras vid myndighetens institutioner. Det vore mot den bakgrunden av vikt att behovet av samverkan för och med SiS belyses. I förekommande fall kan nämligen SiS komma att behöva väga in exempelvis ett beslut om utreseförbud inom ramen för den individuellt anpassade vården. Vidare kan också en placering inom SiS vara en del i det skydd som ett utreseförbud ska bidra till att uppnå. Särskilt viktig anser SiS att samverkan är i enskilda ärenden.

9 Förslagets konsekvenser

SiS välkomnar att utredningen lyfter fram flera viktiga ställningstaganden som grundar sig i Barnkonventionens bestämmelser. SiS saknar dock en samlad och tydlig analys av förslagets konsekvenser utifrån ett barnrättsperspektiv.

Beslut i detta ärende har fattats av tf. generaldirektören Jan-Eric Josefsson. I handläggningen har chefsjuristen Eleonore Källstrand Nord och verksjuristen Pernilla Krusberg deltagit. Föredragande har varit verksjuristen Fredrik Berglund.

Jan-Eric Josefsson

Fredrik Berglund